

Právní kultura

Velké právní systémy

Právní kulturu lze chápat:

- **v nejširším smyslu** - součást duchovní kultury lidské společnosti
- **v úzkém smyslu** – právní kultura té které společnosti, státu
- **velmi úzce** – principy a hodnoty

Univerzální základ práva, spontánní normativní síla skutečnosti

Právní komparatistika = srovnávací právní věda

Makrokomparatistika, mikrokomparatistika

Znaky právní kultury

- **Kultura právního myšlení**
- **Prameny práva a jejich závaznost**
- **Právní instituty**
- **Právní pojmy**
- **Struktura právních odvětví.**
- **Pravidla určující tvorba práva a aplikaci práva**
- **Pojetí zákonnosti a právního státu**

Základní typy právních kultur - velké právní systémy

- kontinentální**
- angloamerický**
- náboženské právní systémy**
- tradiční právní systémy**

Kontinentální právní systém

Na základě recepce římského práva, osvícenství

Velké kodifikace (Code Napoleon, ABGB)

Základní pramen práva – zákonné právo

Suverenita zákona

Základní subsystemy (okruhy):

- románsko-germánský
- skandinávský
- východoevropský
- okruh bývalých kolonií
- evropské právo

Angloamerický právní systém - common law

Vznikl v Anglii, cestou kolonizace se rozšířil do celé
někdejší britské říše

Soudcovská tvorba práva – precedent hlavním
pramenem práva

Zásada stare decisis

Princip hledání rozdílů (distinctions)

Pramenem práva také: zákon, obyčejové právo,
právní literatura, ratio, právní principy, equita

Náboženské právní systémy

- islámský právní systém
- hindské (hinduistické) právo
- systém židovského náboženského práva a další

Provázány náboženské, právní a morální normy

Islámský právní systém

Bůh Allah prostřednictvím proroka Muhammada (622)

Základem je islámské boží právo **Šaría** („cesta“)

Soubor Bohem zjevených pravidel

Recipovány jsou islámskou právní vědou **Fikh**

Fikh = také soubor vypracovaný právní vědou

Islámské právo je ve svém jádru neměnné a nezměnitelné (zásada **taklíd** od 10. století)

Princip personality - vztahuje se na všechny muslimy

Právo šíitské a sunnitské

Prameny islámského práva

Korán = svaté písmo muslimů, 114 kapitol (súr) a 6236 veršů, pouze necelá desetina k právu

Sunna (stezka) - soubor Prorokových výroků a skutků

Idžmá jednomyslná shoda učenců v jakékoliv otázce, právní vědomí, konsenzus společenství

Kijás – analogie na podobný případ v Koránu nebo sunně

Čtyři sunnitské školy od 8. století

Mufti – znalec islámského práva

Tradiční systémy práva

Jsou založeny na právu kmenovém a zvykovém
Právo zejména v některých afrických zemích

Společné znaky:

- zachovat mezilidské vztahy ve stavu převzatém od předků
- je tvořeno a realizováno ústní (orální) formou
- je právem skupinovým, právo jedince se odvozuje od práva skupiny

Děkuji za pozornost